

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-517/05
Бања Лука, 25.5.2007. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца А. К., 89 240 Г., кога заступа пуномоћник М. Р. Ш., адвокат, Н., против туженог Предузећа за поштански саобраћај Р.С. А. Д. Б.Л., кога заступа пуномоћник З. В., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Округног суда у Т. број Гж-387/04 од 16.12.2004. године, на сједници вијећа одржаној 25.5.2007. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Т.-Одјељења у Н. број П-230/03 од 16.6.2004. године одбијен је тужилац А. К. с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да су рјешења туженог Предузећа за поштански саобраћај Р. С. А. Д. Б.Л. број 1-04-1790/03 од 23.6.2003. године и број 1-04-1790/03 од 12.5.2003. године незаконита и да се пониште, уз обавезу туженог да отклони све посљедице настале тим одлукама, а то су исплата плата и доприноса осигурања до одласка тужиоца у пензију, уз накнаду трошкова парничног поступка, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Другостепеном пресудом Округног суда у Т. број Гж-387/04 од 16.12.2004. године преиначена је првостепена пресуда и суђено тако што је утврђено да су оба напријед поменута рјешења туженог незаконита, па су поништена, уз обавезу туженог да отклони све посљедице настале тим одлукама, а то су исплате плата и доприноса осигурања до одласка тужиоца у пензију, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Тужени је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка, учињене пред другостепеним судом, погрешне примјене материјалног права и прекорачења тужбеног захтјева, учињеног пред другостепеним судом, с приједлогом да се ова пресуда преиначи или укине у цјелини и предмет врати на поновно суђење другом вијећу другостепеног суда.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи заштита права из радног односа.

Према утврђеном чињеничном стању, рјешењем туженог број 1-04-1790/03 од 12.5.2003. године, тужиоцу, до тада благајнику у Пошти 89 240 Г. у Радној јединици за поштански саобраћај Т., престао је радни однос код туженог „због стицања услова за остваривање права на старосну пензију, дана 03.06.2003. године.“ Према образложењу тог акта, тужилац са навршене 62 године живота на дан 3.6.2003. године (рођен је 3.6.1941. године) и са 38 година пензијског стажа, испунио је услове за стицање права на старосну пензију у смислу одредбе члана 112. тачка 4. Закона о раду и чланова 46. и 190. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Другостепеним рјешењем туженог број 1-04-1790/03 од 23.6.2003. године одбијен је приговор тужиоца као неоснован и потврђено првостепено рјешење број 1-04-1790/03 од 12.5.2003. године. Према образложењу другостепеног акта, тужилац је навршио 38 година и 7 мјесеци пензијског стажа.

Првостепени суд је нашао да није повријеђено начело двостепености у поступку интерне заштите тиме што је оба оспорена акта донио генерални директор туженог. Чланом 133. Правилника о раду туженог, прописано је, наиме, да о правима из радног односа у предузећу одлучује генерални директор предузећа. Према схватању тог суда, били су испуњени услови за престанак радног односа тужиоца код туженог из члана 14. Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ број 47/02) у вези са чланом 190. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 32/00, 40/00, 37/01, 32/02 и 47/02, у даљем тексту: ЗПИО). Углавном из тих разлога тужилац је првостепеном пресудом одбијен с тужбеним захтјевом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да се одредба члана 189. ЗПИО „мора... тумачити као искључиво право радника које он може, ако жели, користити мимо општих услова прописаних за стицање права на старосну пензију предвиђених у чл. 46. ЗПИО за своје раднике.“ Изјављивањем приговора на рјешење од 12.5.2003. године тужилац је „изразио своју вољу да не жели да се пензионише под изузетним условима из чл. 190. ЗПИО“. Из тих разлога, по схватању другостепеног суда, нису били испуњени услови да тужиоцу престане радни однос код туженог „због стицања услова за остваривање права на старосну пензију“.

Ревизија није основана.

Чланом 112. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00) било је прописано да уговор о раду престаје да важи кад радник наврши 40 година пензијског стажа, или 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања, ако се радник и послодовац друкчије не споразумију.

Исправком Закона о раду, објављеном у „Службеном гласнику РС“ број 41/00, измијењена је одредба члана 112. став 1. тачка 4. тако да гласи: „кад радник наврши 40 година пензијског стажа или 65 година живота и најмање 20 година стажа мушкарци, а кад наврши 35 година пензијског стажа или 60 година живота и најмање 20 година стажа осигурања жене, ако се послодавац и радник друкчије не споразумеју.“ Одлуком Уставног суда Републике Српске

број У-27/01 од 18. маја 2001. године, објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 26/01 утврђено је да Исправка Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 41/00) као и члан 46. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број 32/00) нису у складу са Уставом Републике Српске.

Чланом 14. Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 47/02) прописано је да се у члану 112. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 38/00 и 40/00) мијења тако да гласи: „4. кад радник стекне услове за остваривање права на старосну пензију у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању“. Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-14/03 од 26. јануара 2005. године, објављеном у „Службеном гласнику Републике Српске“ број 21/05, утврђено је да члан 14. Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 47/02) који је донијела Народна Скупштина Републике Српске, у вријеме важења, није био у сагласности са Уставом Републике Српске.

Чланом 69. став 1. Закона о Уставном суду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 29/94, 23/98 и 97/04, пречишћени текст – „Службени гласник Републике Српске“ број 54/05) прописано је да се закони, други прописи и општи акти који на основу одлуке Суда (мисли се на Уставни суд Републике Српске, у смислу члана 1. тог закона), престају да важе не могу примјењивати на односе који су настали прије дана објављивања одлуке Суда, ако до тог дана нису правноснажно ријешени. Оспорени акти туженог нису постали правноснажни до дана доношења Одлуке Уставног суда Републике Српске број У-14/03 од 26. јануара 2005. године, пошто је тужилац против њих покренуо спор пред судом. Рјешења туженог од 12.5.2003. године и од 23.6.2003. године нису се, према томе, могла заснивати на одредби члана 14. Закона о измјенама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник Републике Српске“ број 47/02), као несагласној Уставу Републике Српске.

Због несагласности Исправке Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 41/00) и члана 14. Закона о измјенама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник Републике Српске“ број 47/02) са Уставом Републике Српске, на дан 12.5.2003. године, односно 23.6.2003. године, кад су донесени оспорени акти, могла се је примијенити једино одредба члана 112. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 38/00) којом је, како је већ речено, било прописано да уговор о раду престаје да важи кад радник наврши 40 година пензијског стажа или 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања, ако се послодавац и радник друкчије не споразумију. Тужилац, у вријеме доношења оспорених аката није имао 40, него 38 година и 7 мјесеци пензијског стажа. Није имао ни 65 година живота него 62 године на дан 3.6.2003. године, кад би му, према оспореним актима, требало да престане радни однос (65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања, као услови за престанак радног односа у смислу наведене законске одредбе, морају да се испуне кумулативно). У списима нема података о томе да су се парничне странке друкчије споразумјеле о престанку радног односа тужиоца, с обзиром на садржај члана 112. став 1.

тачка 4. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 38/00). Из тих разлога, а не оних које је дао другостепени суд, побијана рјешења туженог од 12.5.2003. године и од 23.6.2003. године правилно су поништена као незаконита другостепеном пресудом.

Пошто су оспорени акти поништени, обавеза је туженог да отклони посљедице које су произвели, о чему се је другостепени суд ближе изјаснио у изреци своје пресуде.

Члан 190. ЗПИО се не може примијенити на разрјешење овог спора.

Само узгред напомиње се да је чланом 2. касније донесеног Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 66/03 од 13. августа 2003. године) измјењена одредба члана 112. став 1. тачка 4. ранијег закона, тако да гласи: „кад радник наврши 40 година пензијског стажа или 65 година живота и најмање 20 година стажа осигурања“.

У вези ревизионих навода туженог потребно је указати и на слиједеће.

1. Тачно је да је тужени поднио одговор на жалбу и да другостепени суд не само да није цијенио наводе одговора, него је у својој пресуди поред осталог истакао да „одговор на жалбу није дат“. Чланом 209. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“ број 58/03, 85/03 и 74/05, у даљем тексту: ЗПП) прописано је да повреда одредаба парничног поступка постоји ако суд у току поступка није примијенио или је неправилно примијенио коју одредбу тог закона, а то је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Није, према томе, довољно непримјењивање или неправилно примјењивање одредбе процесног закона. Потребно је да такав пропуст суда утиче на доношење законите и правилне судске одлуке. Одговор туженог на жалбу тужиоца, и да је узет у обзир, не би, по оцјени овог суда био од утицаја на пресуђење у овом спору, ако се има у виду све што је напријед изнесено. Пропуштање другостепеног суда да у својој одлуци наведе да је тужени поднио одговор на жалбу тужиоца и да цијени наводе одговора, није, из тих разлога, повреда одредаба парничног поступка из члана 209. ЗПП.

2. Акт Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске и записник Републичког инспектората рада Бањалука, на које се позива ревидент, такође су без утицаја на друкчије рјешавање овог спора, с обзиром на напријед речено.

3. Другостепеном пресудом тужбени захтјев тужиоца није прекорачен, него усвојен онако како га је његов пуномоћник коначно прецизирао на рочишту пред првостепеним судом од 18.5.2004. године, а то је у складу са одредбом члана 2. став 1. ЗПП. Ако су тачни ревизиони наводи да би тужилац тек 12.12.2005. године остварио право на пензију, њему би и у том случају припадало право на накнаду плата и на уплату доприноса осигурања од фактичког престанка радног односа до испуњења законских услова за одлазак у пензију. Ово ради тога, што је тужиоцу радни однос код туженог престао на основу незаконитих одлука туженог, које су као такве поништене у парничном

поступку, а оштећено лице (овдје-тужилац) овлашћено је да тражи отклањање посљедица које су такве одлуке произвеле.

Пресуда другостепеног суда нема, с обзиром на напријед речено, недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Досљедно томе, ревизија туженог је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић